

Ett våldsfritt parförhållande

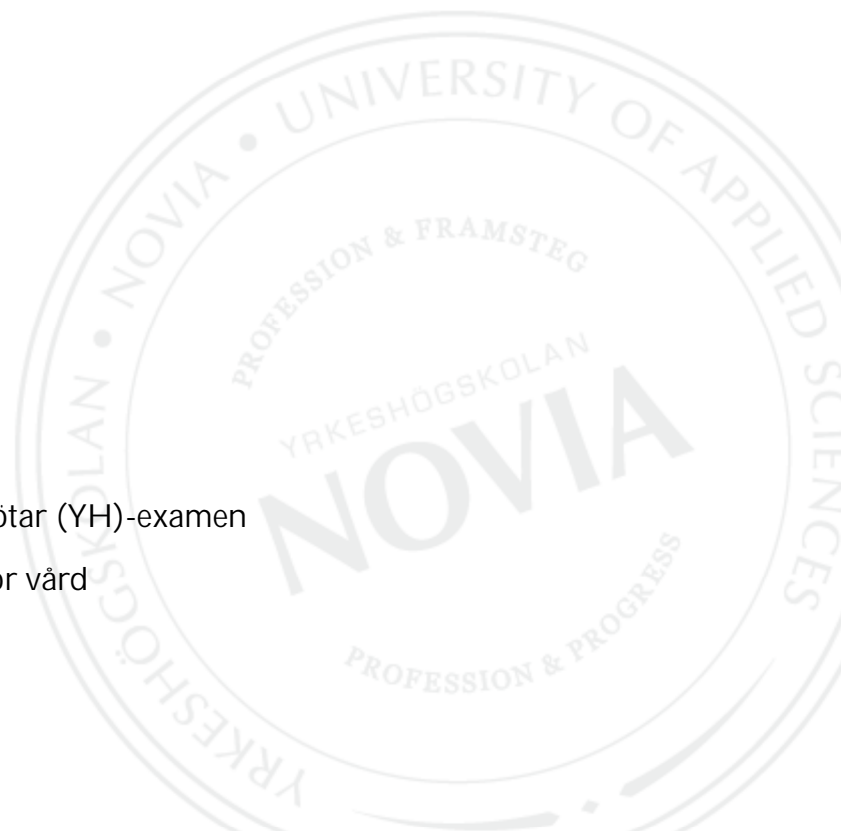
- stöd genom reflektion

Niina Krook

Examensarbete för sjukskötar (YH)-examen

Utbildningsprogrammet för vård

Åbo 2014

EXAMENSARBETE

Författare Niina Krook

Utbildningsprogram och ort: Utbildningsprogrammet för vård, Åbo

Inriktning/alternativ/Fördjupning: Sjukskötare (YH)

Handledare: Juslin Eva

Titel: Ett våldsfritt parförhållande-stöd genom reflektion

Datum 17.11..2014

Sidantal

28

Sammanfattning

Det här arbetet ingår i projektet Familjehuset. Arbetet handlar om våld i parförhållande. Arbetet kommer att koncentrera sig på våld i heterosexuella relationer. Syftet med arbetet är att med hjälp av reflektionskort reflektera över ett våldsfritt parförhållande. Frågeställningen i arbetet är, hur man kan stöda ett gott våldsfritt parförhållande. Avgränsningen motiveras med att våld i parförhållandet fortfarande är vanligt, fast det finns många olika behandlingsprogrammen i kommunen.

Målet med arbetet är att utarbeta reflektionskort. Korten kan användas i rådgivningen, i hälsocentralen, i psykiatri och i A-kliniken. Korten är uppgjorda på basen av i huvudsak forskningsbaserad litteratur. Arbetet har genomfört att söka relevanta litteraturer. Artiklar och böcker har valts via kritisk granskning. Artiklarna och böckerna är relativt nya.

Resultatet är reflektionskort som berör tre centrala teman: livssituationen, parförhållandet samt våld. Våld i parförhållanden är inte accepterbart. Resultaten visar att det ännu finns mycket skam omkring våld i parförhållande. Det behövs mera utbildning hos vårdpersonalen och hos socialarbetaren. Personalen i olika familjeverksamheter behöver mera kunskap hur man kan stöda familjen.

Språk: Svenska

Nyckelord: Våld, parförhållande

OPINNÄYTETYÖ

Tekijät: Niina Krook

Koulutusohjelma ja paikkakunta: Hoitotyönkoulutusohjelma, Turku

Suuntatumisvaihtoehto/Syventävät opinnot: Sairaahoitaja AMK

Ohjaajat: Juslin Eva

Nimike: Väkivallaton parisuhde-tuki reflektoiden.

Päivämäärä 17.11.2014

Sivumäärä 28

Tiivistelmä

Opinnäytetyö kuuluu osana projektiin Familjehuset. Opinnäytetyöni aiheena on väkivalta parisuhteessa. Opinnäytetyössä keskitytään naisten ja miesten välisiin parisuhteisiin. Työn tarkoitus on tehdä reflektiiviset kortit auttamaan paria reflektoinnin avulla väkivallattomaan parisuhteeseen.

Kysymyksen asetteluna on miten voidaan tukea hyvää väkivallatonta parisuhdetta. Syy rajaukseen on ongelman yleisyys ja jatkuvuus, kuntien erilaisista väkivallan torjunta ohjelmista huolimatta.

Työn tarkoituksena on kehittää reflektiivisiä kortteja. Reflektiivisiä kortteja voidaan käyttää neuvolassa, terveyskeskuksissa, psykiatrialla ja A-klinikalla. Kortit perustuvat opinnäytetyössä käytettyyn kirjallisuuteen ja niistä heränneisiin kysymyksiin. Opinnäytetyön materiaalina on käytetty tieteellisiä julkaisuja, uusimpia tutkimuksia sekä tunnettujen tutkijoiden tutkimuksia.

Reflektiiviset kortit käsittelevät kolmea keskeistä teemaa: elämäntilanne, parisuhde ja väkivalta. Väkivalta parisuhteessa ei ole hyväksyttävää. Tulokset osoittavat että edelleen väkivalta parisuhteessa aiheuttaa häpeää. Tarvitaan lisää koulutettua henkilökuntaa hoitohenkilökunnan ja sosiaalityön puolella. Eri perhetyöntoiminnoissa tarvitaan lisää tietoa miten tukea perheitä.

Kieli: Ruotsi

Avainsanat: Väkivalta, parisuhde

BACHELOR`S THESIS

Author: Niina Krook

Degree Programme: Nursing Åbo

Specialization: Nurse

Supervisors: Juslin Eva

Title: Non-violent relationship- support through reflection

Date 17 November 2014 Number of pages 28

Summary

This thesis is a part of the project the Family House. The work is non-violent relationship. Thesis will concentrate on violence in heterosexual relationships. The aim of this work is that with the help of the reflection card aid the couple towards a violence free relationship.

The product which is made in this thesis is reflection card. The cards can be used in the prenatal clinic, health care centers, psychiatry and A-clinic. The cards are based on literature that has been used in this thesis. The issue to work is how it can support a good violence free relationship. This thesis has been carried out to search for relevant literature. Articles and books have selected through critical review. Articles and books are relatively new.

The results show that a good relationship needs much will and work to be together. Violence in relationships is not acceptable. The results show that many are still very ashamed about violence in relationships. There is a need for more training of professional staff. The staff needs more knowledge how to support a family.

Language: Swedish

Key words: violence, relationship

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
2	Det goda parförhållandet	2
2.1	Faserna i en parrelation	3
2.2	Att vara tillsammans och ändå vara individuellt	4
2.3	Jämställdheten i parrelationen	5
2.4	Att behålla ett gott parförhållande	6
3	Våld i parförhållanden.....	8
3.1	Förekomst, former och orsaker.....	8
3.2	Våldsutövare.....	10
3.3	Våldsoffer.....	12
4	Stödformer för ett våldsfritt parförhållande.....	14
4.1	Reflektion som stöd	15
5	Metod.....	16
5.1	Arbetsprocess	18
5.2	Litteraturgranskning.....	19
5.3	Tillförlighet och etik	19
6	Reflektionskort för att stöda ett våldsfritt parförhållande	20
6.1	Livssituationen.....	20
6.2	Parförhållande.....	21
6.3	Våld.....	23
7	Kritisk granskning och avslutande diskussion.....	24
	Källförteckning	26

1 Inledning

Det här arbetet handlar om våld i parförhållande. Det är ett tabubelagt och aktuellt fenomen. Det är viktigt att personalen inom hälso- och sjukvården har tillräcklig kunskap för att ta upp frågan om våld. Våld i parförhållanden kan leda till svåra sociala problem och till allvarlig psykisk ohälsa.

Ett av de grundläggande behoven är att människan vill ha ett parförhållande. I Finland är det vanligt att par bor tillsammans innan de gifter sig. Det första förhållandet består sällan resten av livet. Det är vanligt att man har många förhållanden innan man gifter sig (Kontula, 2009, s. 11).

Det finns olika slags förhållanden. Paret kan leva tillsammans i äktenskap, i samboende och vara tillsammans men bo skilt. Kvinnors och mäns upplevelser av lycka i ett parförhållande är ganska likadana. Unga kvinnor är lite lyckligare i äktenskap än unga män för att kvinnor tycker att äktenskap ger säkerhet och stabiliserar livet (Kontula, 2009, s. 48-49).

För att vara lycklig behövs familj, hälsa, natur, måttlig ekonomi och människorelationer. Människorelationer och det sociala nätverket har blivit mycket viktigare nuförtiden (Kontula, 2009, s. 9).

Det här arbetet kommer att koncentrera sig på våld i parförhållanden. Avgränsningen motiveras med att fenomenet fortfarande trots forskning och handlingsprogram är vanligt.

Arbetet är en del av projektet familjehuset vid YH Novia. Pargas mödra- och barnrådgivning utvecklade tillsammans med yrkeshögskolan Novias socionom- och vårdsstuderande metoder inom familjehusverksamheten. Projektet Familjehuset utvecklade och testade metoder och material som skulle utveckla och stärka samarbetet mellan de olika aktörerna inom familjearbete och stöda familjernas vardag och bidra till tidigt stöd till familjen. (YH Novia 2012).

Arbetets syfte är att med hjälp av reflektionskort, reflektera över ett våldsfritt parförhållande. Ett gott parförhållande litar paret och respekterar varandra och har bra kommunikation med varandra (Paajanen, 2003, s. 12).

Parförhållande ger möjlighet att dela sorger och glädje, det ger ekonomisk trygghet, det ger mera vänner och man behöver inte vara ensam. (Paajanen, 2003, s. 39).

Arbetet är riktat till personalen som arbetar med familjer inom rådgivningen, skol- och studenthälsovård, hälsocentralen och arbetshälsovård. Produkten är reflektionskort för att personalen kan använda korten som arbetsverktyg. Frågeställning: hur kan man genom reflektion stöda till ett våldsfritt parförhållande?

2 Det goda parförhållandet

Cocozza (2010, s. 61) beskriver att kärleken innebär att du kan lita på en annan människa, respekt för varandra och du vet att den andre älskar dig tillbaka och att relationen har ett erotiskt förhållande. Det är någonting som många drömmer om.

Familjelivet är både för män och kvinnor en central del av deras individuella livsplan. Båda könen tycker om att i familjelivet har båda samma livsplaner och drömmar och där vardagens praktik utformas. Båda tycker att barnen är den centrala punkten av deras livsplan (Bäck-Wiklund, Bergsten, 2010, s. 95-97).

Rotkirch(2014, s. 64-70) beskriver att grundstenarna till långa parförhållanden är den romantiska förälskelsen. Det förälskade paret är mindre socialt och de vill hela tiden vara tillsammans. Det kan kännas att allt är möjligt, de är fulla av energi, allt är underbart och alla kärleksvisor berättar om det paret.

Hitta en människa som är rätt för mig och bli förälskad, känna sig sedd och utvald, är en av de största drömmar som många har. Det sägs att förälskelsen är blind och vi ser bara det vi vill i en annan människa. (Cocozza, 2010, s.16-19)

Det finns inte ett recept som kan ges till alla och säga att med det här är ditt parförhållande lyckligt. Det finns så många olika faktorer som påverkar hur man själv mår och hur parförhållandet mår. Det finns två olika individer i ett parförhållande och det beror på hur du själv kan berätta dina egna önskningar och hur det känns att lyssna på den andra. Paren i goda

parförhållanden måste vara kära i varandra men paren ska ha vilja att leva tillsammans. (Juul, 2009, s. 7-11).

Kvinnor och män har lite olika önskemål hur familjelivet ska se ut. Kvinnorna tycker att paret ska leva lyckligt tillsammans länge och familjen ska göra saker tillsammans och ha gemensamma upplevelser. Män tänker att ekonomi är bättre i familjegemenskap och då kan man köpa en ny bil, villa eller något annat. Men båda har den traditionella bilden av familjelivet var det finns kärlek, beroende och harmoni. (Bäck-Wiklund, et.al., 2010, s. 104-105,109).

En undersökning som har gjorts i Tyskland (Schmitt, 2007) har visat att människor som bor tillsammans och är i äktenskap, har bättre fysisk och psykisk hälsa än de som är ensamma. I äktenskap är paret hälsosammare, röker inte, har inte övervikt och paret lever längre (Kontula, 2009, s. 51).

I följande kapitel behandlas olika faser i en parrelation, jämställdhet och vad det krävs att ha ett gott parförhållande.

2.1 Faserna i en parrelation

Det finns olika faser i parförhållanden som paret inte själv kanske ser. Först när man träffar en annan människa, blir man intresserad och förälskad. Först tänker man att den andra människan är perfekt, man har ljusröda glasögon på sig. När första attraktionen går över, börjar man titta på den andra på en helt annan sätt. Det finns människor som inte vill gå vidare med sällskapande och vill inte bekanta sig med en annan människa, de vill vara hela tiden förälskade. Men om man vill ha ett gott parförhållande, ska man gå vidare till de andra faserna och bekanta sig med en annan människa (Branzell & Valodius, 2009, s. 178).

I den andra fasen kommer parterna att hitta sin egen plats. Det kan finnas känslor av hopplöshet, rädsla, sorg och parterna kan vara förvirrade. De kan tänka sig att de har valt fel människa, hon är inte alls den som hon var när de träffades. För att parförhållandet ska utveckla sig vidare till ett bra parförhållande, ska man arbeta med den här fasen ordentligt. Den här fasen tar ibland längre tid än de andra faserna (Branzell & Valodius, 2009, s. 179).

Den tredje fasen är den oändliga åttan och det kan hända att paret fastnar i den, om de inte arbetar med sina konflikter. Konflikten kan vara så svår att man blir alldeles låst och slutar kommunicera med varandra. Det kan vara så att man inte kan acceptera partners olika åsikter eller olika beteende. Den andre vill ändra partners beteende. Partnern kan också ge påminnelser av de gamla förhållandena. Viktigt är att båda vill hitta lösningar till konflikter och utveckla sig vidare i parförhållandet. Många parförhållanden går inte vidare i den här fasen och parterna vill inte lösa upp konflikter och vill inte fortsätta tillsammans (Branzell & Valodius, 2009, s. 181).

För att komma vidare i parförhållandet ska man ha förståelse och vilja att arbeta vidare för ett bra parförhållande. Båda måste vara villiga att arbeta mot gemensamma mål, utveckla parförhållandet och arbeta med sig själv för att det är lättare att göra ändringar för att göra starka byggstenar i parförhållande (Branzell & Valodius, 2009, s. 182).

Den sista fasen är djup samhörighet. I den här fasen vill paret vara tillsammans, känna samhörighet, värme och njuter av tiden tillsammans. Det kan komma konflikter, men paret har lösningar hur de kommer att gå vidare och hur de kan kommunicera med varandra. För att ha ett gott parförhållande, ska paret ha vilja utveckla sitt parförhållande och ha en vilja att vara tillsammans (Branzell & Valodius, 2009, s. 183).

Parförhållandet kan hålla i årtionden om paret har kamratskap och tillgivenhet. Partnern kan göra olika saker ensam och blir inte svartsjuka om den andra t.ex. inte svarar på telefonsamtal genast. Det finns ännu förälskelse och det sexuella förhållandet kvarstår, men inte så mycket som det var i början av förhållandet. (Rotkirch, 2010, s.71-72).

2.2 Att vara tillsammans och ändå vara individuellt

I ett bra parförhållande finns två individer som vill vara tillsammans och har en gemensam framtid. För att kunna älska en annan människa, ska man först känna och älska sig själv. I ett parförhållande borde man ha tid också till sig själv. Det betyder inte att paret ska vara skilt några dagar, det räcker att ha egna hobbyer, ta en promenad, lyssna på musik eller gör någonting som man tycker om och ha egna stunder under dagen. En utmaning i ett bra parförhållande är att man trivs bra och vill vara riktigt nära med varandra men trivs samtidigt

bra med sig själv. Det är också en utmaning att hitta tillräckligt tid och närhet. Ibland kan det hända att paret har så mycket arbete och tänker i första hand på sina egna aktiviteter och då finns det brist på närhet (Branzell & Valodius, 2009, s. 191).

I ett parförhållande borde paret ha roligt med varandra, när vardagen är krävande på många olika sätt. Paret kan tänka tillsammans vilka saker de vill göra tillsammans och vilka saker de vill göra för sig eller med sina vänner (Branzell & Valodius, 2009, s. 240).

Det är mycket krävande att leva hela sitt vuxenliv med samma partner. Då måste man ha samma livsplaner, tillit och långsiktighet. Det finns många olika faktorer som påverkar hur ett par lyckas i sitt parförhållande. Hur parförhållandet har börjat påverkar hur det kommer att utvecklas. Valet av partner är annorlunda om man söker en partner för en natt eller för resten av livet. Valet av långvarig partner hos båda könen är i stort sett sammanlagt. Både män och kvinnor vill att partnern är vänlig, har bra humor och självförtroende och att man kan lita på varandra (Rotkirch, A. 2014. s. 72, s. 75-77).

2.3 Jämställdheten i parrelationen

I arbetslivet får kvinnorna ännu lägre löner än män och det påverkar i ett parförhållande. Kvinnor ansvarar om familjelivet och mannen ansvarar mera om familjens ekonomi.

I ett gott parförhållande ska man ha tillit och vara ärlig mot varandra och acceptera din andras åsikter. Båda måste förstå att de måste lyssna och respektera varandras önskningar, rättigheter och behov. Båda är lika viktiga. I ett gott parförhållande känner båda trygghet. (Branzell & Valodius, 2009, s. 194).

Utan kommunikation kan man inte ha ett parförhållande. Det är samma sak som leva utan andning. Det finns olika sätt att kommunicera. Hinder för en bra diskussion är att använda orden aldrig eller alltid, då har man färdigt en negativ åsikt. Det är bra om paret lär sig att vara närvarande när den andra har någonting att säga och båda har möjlighet att säga sin åsikt. Det går lätt att andra bryter när den andra har någonting att säga. (Branzell & Valodius 2009, s. 196-200).

I alla parförhållanden kommer det konflikter, det är normalt. Men man måste lära sig att hantera det. Alla par har sina egna lösningar till konflikter. Det kan komma konflikter som man bara kan lösa genom att lyssna på varandra, men ibland det kan hända att man måste jobba mera med det och ibland är det bra att ta en liten paus så att båda kan lugna ner sig. (Branzell & Valodius 2009, s. 213).

Hem- och hushållsarbete kan leda till olika konflikter. Tidigare har det varit kvinnornas jobb att sköta hushållet, men nuförtiden när också kvinnorna jobbar utanför hemmet är det inte så klart att kvinnorna gör hushållsarbete ensam. Enligt Gottmans forskning finns det inte så mycket stress och parförhållandet av större tillfredsställelse om parterna har rättvist delat på hemarbeten. Om det kommer konflikter gällande hushållsarbete, är det bäst att skriva ner vad parterna gör och dela hemarbete rättvist (Branzell & Valodius 2009, s. 223).

Juul(2009, s.107-108) anser att båda parterna i parförhållandet ska ta ansvar för sitt eget liv och då har paret energin inne i sitt förhållande. Om bara en tar ansvar i sitt eget liv och den andra inte tar, så har paret inte den gemensamma energin. Den ena parten måste ta mera ansvar och kommer då att vara mera belastad i parförhållandet. Men hur kan man ta ansvar för sig själv och på samma gång hålla ett gott parförhållande?

Vad är det som jag själv vill i mitt liv? Hur kan jag sätta ihop arbete och parförhållande? Kan jag vara självisk och bara tänka på mig själv? I parförhållandet är det svårt att förstå att du måste själv ta ansvaret för ditt eget liv. Om var och en tänker bara på den andra, kan det hända att ingendera är nöjd och skilsmässan är den enda lösningen (Juul, 2009, s.111-115).

2.4 Att behålla ett gott parförhållande

För att hålla ett gott parförhållande ska man tänka på vad det är som jag tycker om eller vad tycker jag inte om? Det kan först kännas gulligt när den andra hela tiden frågar vad du vill, men om den andra varje gång ska bestämma vad vi gör är det inte så gulligt (Juul, 2009, s.108-110).

Paret bör förbinda sig till ett parförhållande. Det behövs en vilja att vara tillsammans och man måste arbeta för ett gott parförhållande. Fast det är två individer är de tillsammans vi, en

familj, ett par med en gemensam framtid. Paret måste sköta sitt parförhållande och ha tid tillsammans. Rutiner som man gör automatiskt hemma kan vara att lyssna på varandras dagshändelser, hjälpa i hemarbeten och att säga någonting snällt till varandra. Vanligen tänker paret att sådana saker inte är parförhållandets behandling, men det ger bättre parförhållande om paret tänker göra vardagen lättare till varandra (Rönkä, Malinen, Lämsä, 2009, s.154-157).

En undersökning (Rusbult 2001) visar att det finns olika sätt att hantera konflikter. Man kan vara alldeles tyst och vara arg på den andra eller man kan börja skrika tillbaka eller så kan man vänta att den andra lugnat ner sig och paret kan börja prata med varandra och tänka på vad som är fel. Det viktigast är inte att prata om allt som är dåligt utan det viktigaste är att undvika förstörande beteende. Båda måste offra sig för parförhållandet. Ibland måste man vara hemma med sin partner och inte gå ut med sina arbetskompisar. Om paret har barn, måste man tänka mera hur man kan ha tid för barnen, för sig själv och för parförhållandet (Rönkä, et.al., 2009, s. 158-159).

Till ett gott parförhållande hör sexualitet och närhet. I ett gott parförhållande kan paret tala öppet med varandra om sex, sexualitet och sina individuella önskemål. Ibland kan det hända att paret inte har så mycket tid för varandra, t.ex. när barnet är litet, finns det mycket stress från arbete eller under sjukdom. Då kan man ordna tid för varandra genom att t.ex. ta en barnvakt. Närheten kan hålla på många olika sätt. Det kan vara t.ex. en öm ögonblick. Alla är individer och varje par hittar sina egna sätt att ha sex och närhet. I ett gott parförhållande kommer paret att känna varandra och sexualiteten blir djup. I ett gott parförhållande har paret respekt, ömhet, jämlikhet och trygghet. (Branzell&Valodius 2009, s. 209-212).

Det goda parförhållandet bibehålls inte bara av att paret lever tillsammans. Det behövs också arbete för att hålla kärlek och tillit i det goda parförhållandet. Många tror att i parförhållanden kan man säga och göra vad som helst, att den hålls när man är i äktenskap och har bostad och barn tillsammans. Orsak till ilska, otrohet och egoistiskt handlande kan vara att man vill skiljas, men kan inte stå för detta och vill att den andra vill ta ut skilsmässa. (Cocozza, M.2010.s.56-57)

3 Våld i parförhållanden

En undersökning som har gjorts av WHO 2005, visar att kvinnor i Finland som någon gång har utsatts för fysisk misshandel är 20 procent av nuvarande förhållanden. Samma siffror i Sverige är 7 procent och i Norge 9 procent (Heimer, 2008).

Statistiken (Eurobarometer, 2010) visar att 38 % av människorna i Finland känner till en kvinna som har varit utsatt för våld hemma(Clark, 2011, s. 15).

Ungefär en tredjedel av alla brott i Finland gäller familjevåld och våld i parförhållande. Enligt polisen är 12 % av våldet familjevåld och våld av män mot kvinnor är 9 %. Statistiskt visar att 2007 71 % av lindrig misshandel i familjen har varit mot kvinnor över 15 år. Grov misshandel av våld i familjen har varit 50 % mot kvinnor över 15 år.

Kvinnor som har mördats av sin man, ex-man eller av sin pojkvän, var i åren mellan 2003-2007 mördades årligen 114 kvinnor av sin man, ex-man eller pojkvän. Alkoholen hade delen i 80 % av våldet i parförhållande, 60 % av fallen var båda under påverkan av alkohol och 42 % var alkoholister och 64 % våld samma under alkoholanvändning.

Enligt polisen har våld i familjen och i parförhållanden ökat efter 2000-talet. Det beror på att anmälning om våld görs lättare och för att polisen tar hänsyn till det(Salmi,et.al., 2009).

3.1 Förekomst, former och orsaker

I Finlands grundlag står det att (11.6.1999/731) 7§ *Alla har rätt till liv och till personlig frihet, integritet och trygghet.*

Strafflagen 21.4.1995/578 *Om brott mot liv och hälsa; Miss handel. Den som begår fysiskt våld mot någon eller som utan att begå sådant våld skadar någons hälsa, tillfogar honom smärta eller försätter honom i medvetlöshet eller något annat motsvarande tillstånd, skall för misshandel dömas till böter eller fängelse i högst två år. 5§*

Strafflagen 21.4.1995/578 6§: *Grov misshandel 1) någon tillfogas svår kroppskada eller en allvarlig sjukdom eller försatts i livshotande läge, 2) brottet begås på ett synnerliga rätt eller*

grymt sätt eller 3) används skjut- eller eggvapen eller något annat jämförbart livsfarligt hjälpmedel och brottet även bedömt som en helhet grovt, skall gärningsmannen för grov misshandel dömas till fängelse i minst ett och högst tio år.

Det finns olika slags våld. I det här arbetet fokuseras på våld i parförhållanden. Till fysiskt våld räknar man olika handlingar t.ex. knuffar, slag, sparkaratt, hålla fast eller kasta något på, kväva eller använda något vapen mot den andra.

Skador som våldsutsatta kvinnor vanligen har är t.ex. blåmärken som kvinnan inte kan förklara, svullna läppar eller strypmärken på kvinnans hals eller nacken. Kvinnan vill inte berätta om hur skadorna har kommit till och blir nervös om paret kommer i rummet. Kvinnans beteende kan vara nervöst och hon kan vara rädd och kommer ofta tillbaka med olika skador (Kontula 2009, s.119-120).

I psykiskt våld ingår t.ex. att kontrollera, man kan isolera, den andra får inte träffa sina vänner eller anhöriga, hon eller han är ekonomiskt beroende av den andra, hot och emotionell utpressning.

Förenta Nationernas generalsekreterare Ban Ki-Moon säger

”There is one universal truth, applicable to all countries, cultures and communities: violence against women is never acceptable, never excusable, never tolerable.”

I Finland har tidigare lagstiftning sagt att när en kvinna gifter sig med en man, blir individens åsikter och välmående mindre viktiga än familjens välmående. Kroppen är inte bara kvinnans egen, hon ger den till mannen som kan använda den. Äktenskap har inte varit jämställt (Björgren, 2009, s. 39). Lagstiftningen i Finland har ändrats 1.9.1995 så att misshandel i hemmet mellan paret är ett brott. Alla har rätt till trygghet och integritet och mänskovärden ska respekteras (Finlands grundlag 1999/731).

Finland var ett av de sista länderna i Europeiska unionen som satte i sin lagstiftning att våldtäkt inom äktenskapet är ett brått. Det är lite förvånat för Finland är ett land som kallar sig jämställt och är en välfärdstat. I Finland har det tänkts att våld som händer inom familjen är en privat sak och partnererna klarar det själv eller med hjälp av socialarbetare, samma sak är det med alkoholism (Clarke, 2011, s. 12-13).

I Finland finns mycket mera våld än t.ex. i Danmark och i Norge. Det förklaras ibland med krigshistoria, alkoholism, kallt och mörkt väder. Det är svårt att säga hur mycket det

förekommer våld i familjer för polisen gör inte anmälningar från alla våldshändelser i familjer. Det är svårt att säga, varför. Våldet som sker hemma registreras som våld men inte som familjevåld (Clark, 2011, s. 14).

I sexuellt våld ingår t.ex. att tvingas till sexuella aktiviteter, se på pornografi och tvingas till sexuella handlingar inför andra (Eliasson&Ellgrim, 2006, s. 31).

Fysiskt eller sexuellt våld finns inte ensamt. Det följer med hot, tvingande, kontrollering och mentala tryck. Mannens spark till kvinnan är inte bara fysiskt våld. Det är våld mot hela kvinnan, hennes mänsklighet. Mannens våld mot kvinnan påverkar kvinnans hälsa, hennes trygghet och livskvalitet. Våld i parförhållande gör kvinnan förvirrad, mannen som hon är förälskad i och har haft mycket goda tider med och som hon har litat på, använder våld mot henne. Våld i parförhållande är inte bara märken som man kan se med ögat (blåmärken, röda märken på halsen osv.) det är också skam, värdelöshet och depression (Björkgren, 2009, s. 33-35).

Mäns våld mot kvinnor påverkar kvinnors hälsa, fysiskt och psykiskt välmående och också ekonomin. Våldet kan påverka kvinnans förmåga att arbeta (Eliasson&Ellgrim, 2006, s. 13). Det händer inte plötsligt att mannen är våldsam mot kvinnan. Vanligast är att våldet händer under semestrar eller helger. Efter ett mycket stressande arbetsliv, kan man ha mycket stora förväntningar på fritiden och det kan lätt komma besvikelser. Våldet utvecklas steg för steg och kvinnan kanske inte ser det och därför känns det som om våldet börjar utan varning (Eliasson&Ellgrim, 2006, s. 44).

Enligt en undersökning (Flood & Pease 2009) kan barn som har bevittnat våld eller själva har varit offren i vuxenålder använda våld mot sin partner.

Hur man mår i ett parförhållande, påverkas av många olika saker. Stress arbetslivet påverkar parförhållandet. Man är stressad både på arbetsplatsen och hemma och man kan bete sig argt mot sin kvinna. Arbetslöshet, oväntad sjukdom eller långvarig sjukdom, kan ge negativ attityd till parförhållandet (Kontula 2009, s.129).

3.2 Våldsutövare

Enligt en teori använder man inte våld hela tiden eller varje dag. Det beror på vilket humör mannen är. Det finns olika variationer som kan hittas i olika våldssituationer. Först ökar spänningen och sen kommer våld, efter våld är det vanligt att man ber om ursäkt. Det har visat sig att teorin stämmer i praktiken och att det som påverkar om man använder våld eller inte, beror på mannens humör och inte vad kvinnan gör eller var hon säger. (Säävälä, et.al., 2006, s. 20).

Det finns fyra olika typer av våldsamma män. Det finns män som har sociala problem som arbetslöshet, utslagenhet eller längre sjukskrivning. De känner sig utomstående. Det finns olika typ av kulturellt våld som kan bero på t.ex. att det i blandäktenskap finns olika syn på paret status i familjen. Det kan vara svårt för mannen att acceptera kvinnan som vill arbeta utanför hemmet och strävar efter jämlikhet. Det finns så kallad hypermaskulina män som har lärt sig att använda makt över kvinnan. Och sista typen av våldsamma män finns från alla socialgrupper. De kan vara mycket svartsjuka, maktlösa och utsatta. De använder våld mot sina partner om partnern vill separera (Bäck-Wiklund & Johansson, 2012, s 113-115).

Det är vanligt att våld i parförhållanden blir värre och det betyder inte alltid att man slår hårdare. Kvinnan traumatiseras och när hon lever varje dag under rädsla och underkastar sig, känns det varje gång värre och värre (Säävälä, et.al., 2006, s. 20-21).

Många av männen som använder våld i parförhållandet kommer från familjer som använder våld mot varandra. Det vill säga att när mannen som barn har sett våld i sitt hem, kommer han att använda våld i sitt eget parförhållande. Han får modell från sitt hem. I psykiatrien tänker man att våld är ett symptom på traumatisering. Män som använder våld hemma, använder inte våld i andra situationer. Det är för att i familjen gäller samma regler som var i mannens barndom.

Arbetslivet kan vara mycket stressande och man kan använda våld hemma för att ge utlopp för sin vrede. Arbetslöshet kan också påverka våld i hemmet (Säävälä, et.al., 2006, s. 38-40).

En dominerande man vill att hans önskemål uppfylls först. Han trycker ned och användas kallblodigt våld mot den andra utan någon större känsla (Säävälä, et.al., 2006, s. 47)

Känslighet kan påverka till olika konflikter. Känslighet är nära psykiatrisk sjukdom, personlighetsstörningar. I den här sjukdomen finns olika symptom som aggressivitet, rädsla av att bli övergiven, irritation och misstrohet. Det finns människor som alltid har varit mycket empatiska och de kan vara utom sig kanske enkelt. Det betyder inte att alla som har

varit mycket känsliga i sin barndom, kommer att använda våld som vuxna. Uppväxtmiljön påverkar till att kommer han att använda våld eller inte. Om uppväxtmiljön har varit otrygg eller om det har hänt något traumatiskt t.ex. våld i hemmet, kan det leda till våldsamt beteende. (Säävälä, et.al., 2006, s. 49-50)

Psykiatriska sjukdomar t.ex. depression. Det kan hända att det har förekommit våld i hemmet och det har påverkat att man har depression eller det kan vara för mycket stress, traumatisering i barndomen eller att man blivit besviken och det har påverkat till våld. (Säävälä, et.al., 2006, s. 53-54)

Alkohol och berusningsmedel leder inte direkt till våldsamhet, men när man använder alkohol eller berusningsmedel minskar kontrollen och då kan det hända att man kan använda våld mot sin partner. Varför man börjar använda alkohol eller berusningsmedel är inte något som man kan påpeka och visa direkt att vad orsaken är till det. Det kan först vara våld efter det kommer depression och då börjar man använda alkohol eller tvärtom. Så småningom kan det hända att man förlorar sitt arbete och inte kan ta sitt ansvar hemma och det kan vara stor orsak till stress och våldsamheten. Största delen av människorna som gör våldsamma attacker i Finland är berusade och missbruksproblem är mycket vanligt i parförhållanden som är våldsamma. (Säävälä, et.al., 2006, s. 54-55)

Män som är våldsamma mot sin partner känner att de har gjort fel och de känner sig skyldiga. De skäms och känner sig också moraliskt misslyckade. (Säävälä, et.al., 2006, s. 91-92).

Våldsutövare måste själva börja uppleva att våldet är fel och problematiskt. Motivation att inte använda våld måste komma från utövaren själv(Isdal, P., 2001, s.151).

Våldets funktion kan styra och kontrollera andra och ge våldsutövaren en upplevelse att han är viktig och betydelsefull person. Våldsutövaren upplever att det är något i den andra och inte med sig själv (Isdal, P., 2001, s.192-193).

3.3 Våldsoffer

Tidigare har det bara observerats fysiska symptom och alla psykiska symptom gick förbi. Det var i början av 1980-talet när man började tänka på hur mycket våld traumatiserar människor.

Det finns olika symptom som offret har, t.ex. depression, irritation, sömnlöshet och ångest. (Säävälä, et.al., 2006, s. 21).

Våldsoffer upplever våldet mer våldsamt och mer skrämmande än våldsutövare för att offret är den som känner att våldet drabbar. Våldsoffer känner smärta, ångest och rädsla. Efter våldsattacken kommer våldsoffret att få de känslomässiga reaktionerna. Det kommer efteråt för att vi måste skydda oss under våldsattacken. Vi har tid att tänka efteråt. Att bli våldsoffer är någonting som fastnar i minnet. I detta citat kommer det mycket bra fram: *Jag kommer inte ihåg vad vi grälade om, men jag kommer ihåg att jag fick en örfil.* (Isdal, 2001, s.137-138,)

Varför vill kvinnan riskera sitt eller sina barns liv genom att stanna i ett våldsamt parförhållande genom att leva i parförhållande kan en kvinna ha nytta av många olika saker, som hon inte har om hon lever ensam. Det kan vara ekonomisk trygghet, närhet, kärlek, sex och sociala nätverk, gemensamma vänner (Kontula 2009, s. 112-113).

Det är inte så lätt att skilja sig från ett våldsamt parförhållande. Mannen kan hota kvinnan om hon tänker skilja sig. Han kan hota med våld och om paret har barn så kan mannen hota kvinnan att hon inte kan ta barnet med sig eller han kan göra någonting mot barnet. Mannen använder makt genom våld så, att kvinnan inte vågar skilja sig. Enligt en undersökning (Piispa 2005) använder 40 % av våldsamma män våld mot sin ex-partner ett år efter separationen. Om mannen har varit våldsam mot kvinnan i äktenskapet, så fortsätter våldet väldigt ofta efter separationen. Mannen kan inte använda så mycket fysiskt våld, men han kan hota med våld och använda psykiskt våld (Ekbrand 2006, s. 19-21).

Kvinnan kan stanna i ett våldsamt parförhållande för att hon tänker att barnet behöver sin pappa. Hon kan också tänka att till äktenskapet hör konflikter och när paret har gjort sitt löfte till äktenskap, så får man inte skilja sig. Det är en helig sak (Ekbrand 2006, s. 34).

Kalmijin & Monden anser (enligt Kontula 2009) att skilja sig från sitt parförhållande kan påverka partnernas hälsa. I ett parförhållande där det funnits våld, bråk och aggressivitet, kan illamåendet fortsätta fast paret skiljer sig. Mannens våld mot kvinnan kan fortsätta efter separationen och om paret har barn, kan man hota kvinnan med barn. Män som inte har många vänner utanför parförhållandet eller har ett litet socialt nätverk, kan bli aggressiva vid en separation. Våld efter separation kan bli värre och känslan av att en separation från ett våldsamt parförhållande är bra, kan ändras (Kontula 2009, s. 120-122).

I följande kapitel kommer jag att behandla hur stöd som kan ges till våldsoffer och våldsutövare.

4 Stödformer för ett våldsfritt parförhållande

Förebyggande vård i relation till våld i parförhållandet är mycket viktigt. Våld i parförhållandet kan påverka barnet så att när barnet blir vuxen använder han också våld i sitt parförhållande. Barn blir påverkade av sina föräldrar. Det är viktigt att mannen får delta i familjelivet, han får vara hemma med barnen och vara aktiv i hela familjelivet. Rådgivningen har stor roll i att hjälpa, observera och motivera båda i parförhållandet till ett aktivt och jämställt familjeliv. (Säävälä, et.al., 2006, s. 153-154)

Kontula (2009, s.119-120) refererar Hawkins& Bloom som anser att leva i parförhållande som man inte känner sig lycklig i, kan påverka självtroendet, hälsan och livskvaliteten. I samma undersökning kunde man se att kvinnor som separera från ett olyckligt parförhållande, kommer att må bättre än om de stannar i parförhållandet (Kontula 2009, s.119-120).

Social- och hälsovården har mycket att göra för att förbättra tjänsterna som kan förebygga ett våldsfritt parförhållande. Nuförtiden är tjänsterna så breda att våldutsatta kvinnor inte vet vart man ska gå för att få hjälp. Våld i parförhållande är ett hot mot mänskligheten, det påverkar livskvaliteten och jämställdheten. Det är stor hälsorisk och kostnader för både individen och familjen är väldigt stora (Social- och hälsovårdsministeriet 2008, s.14).

Våld i parförhållande är en sorts hälsorisk för kvinnor och hela familjen. Vårdpersonalen ska våga ställa frågor om våld i parförhållande och ge stöd och hjälp till kvinnan och till hela familjen. Vårdpersonalen får inte ge sina egna åsikter, de ska lyssna och ge råd. Vårdpersonalen ska vara som advokat och inte domare (Buck&Collins 2007).

Vårdpersonalen på rådgivningen, skol- och studenthälsovård, hälsocentralen och arbetshälsovården, måste kunna identifiera olika tecken på våld. Vårdpersonalen ska ha kunskap att tala om våldet i parförhållande. Personalen ska uppmuntra klienten att söka hjälp.

Mottagandet av hjälp ska vara lätt att få och där ska man få hjälp och stöd. (Social- och hälsovårdsministeriet 2008, s.21, 24).

4.1 Reflektion som stöd

Arbetets syfte är att stärka våldsfria parförhållande, tidigt reagera på problem i förhållanden och ge stöd till paret. Verktyg till professionella och till paret i parförhållandet är att diskutera och reflektera och skapa ett tryggt förhållande.

Mentalisering är en förmåga att förstå tankar, känslor och intentioner som är kopplade både till ens egna och andras beteende. Mentalisering är det som gör det möjligt för oss att skilja på yttre och inre verklighet och förstå hur våra tankar, känslor och intentioner inverkar på andra. Reflektion är mentalisering i praktik. Mentalisering är enbart självreflektion, men reflektions förmåga handlar om att stå i relation till en annan. Genom att tala om hur den andras beteende inverkar på den andra, kan man utveckla reflektiv förmåga. Om man förstår hur den andra beter sig och varför, kan man lättare hantera konflikter i parförhållande.(Koskull, 2010. s.7-8).

Med hjälp av reflektion kan man förstå sitt beteende och känslor. Reflektion är en god väg till självkännedom, det hjälper att se på sig själv. Reflektiv förmåga betyder att man kommer att tänka på egna och andras önsningar och känslor och hur det egna beteendet påverkar den andra. Med reflektiva samtal blir paret medvetet om hur den andra känner. Paret förmåga att reflektera kan bryta tidigare negativa mönster. Det lönar sig att arrangera stöd till paret i ett så tidigt skede som möjligt så att paret har ett reflektivt förhållningssätt till att lösa konflikter och ha ett socialt nätverk att ta kontakt med. Professionella ska rikta sig till parets egna resurser och stärka dem. Paret kan själv också utan terapeutiska förhandskunskaper öva den reflektiva förmågan. (Koskull, 2010. s.11-12).

Den reflektiva förmågan hjälper paret att tänka själv hur man beter sig, hur man känner och tänker och hur man behandlar andra. Paret kan förstå varandras känslor och beteende med hjälp av den reflektiva förmågan. Den reflektiva förmågan handlar om att vara intresserad av den andras känslor och behov. Det hjälper paret att stöd se med möjligheten till ett bättre förhållande. (Kalland 2011, s.51-53).

Den professionella ska ha ett reflektivt förhållningsätt genom att ställa frågor som ska upprätthålla och stärka paret's reflektiva förmåga. Reflektivt förhållningsätt betyder att den professionella ska vara mild, visa respekt och intresse och ställer inspirerande frågor som på ett positivt sätt uppmuntrar paret att tänka noggrannare hur de känner. Den professionella ska ge tillräckligt tid till paret att reflektera. (Koskull, 2010. s.22-24).

För att kunna reflektera ska man börja med att stanna upp och ta ett steg tillbaka för att betrakta situationen så objektivt som möjligt. Man får mera utrymme att tänka och försöka förstå sig själv och andra människor. Den reflektiva förmågan handlar om att man måste sätta sig in i den andra individens tankar och uppleva situationen ur den andras upplevelser. När man tar ett steg tillbaka måste den andra vara tyst och inte avbryta så att man kan observera och för att reflektionen skall få utrymme. (Koskull, 2010. s.26).

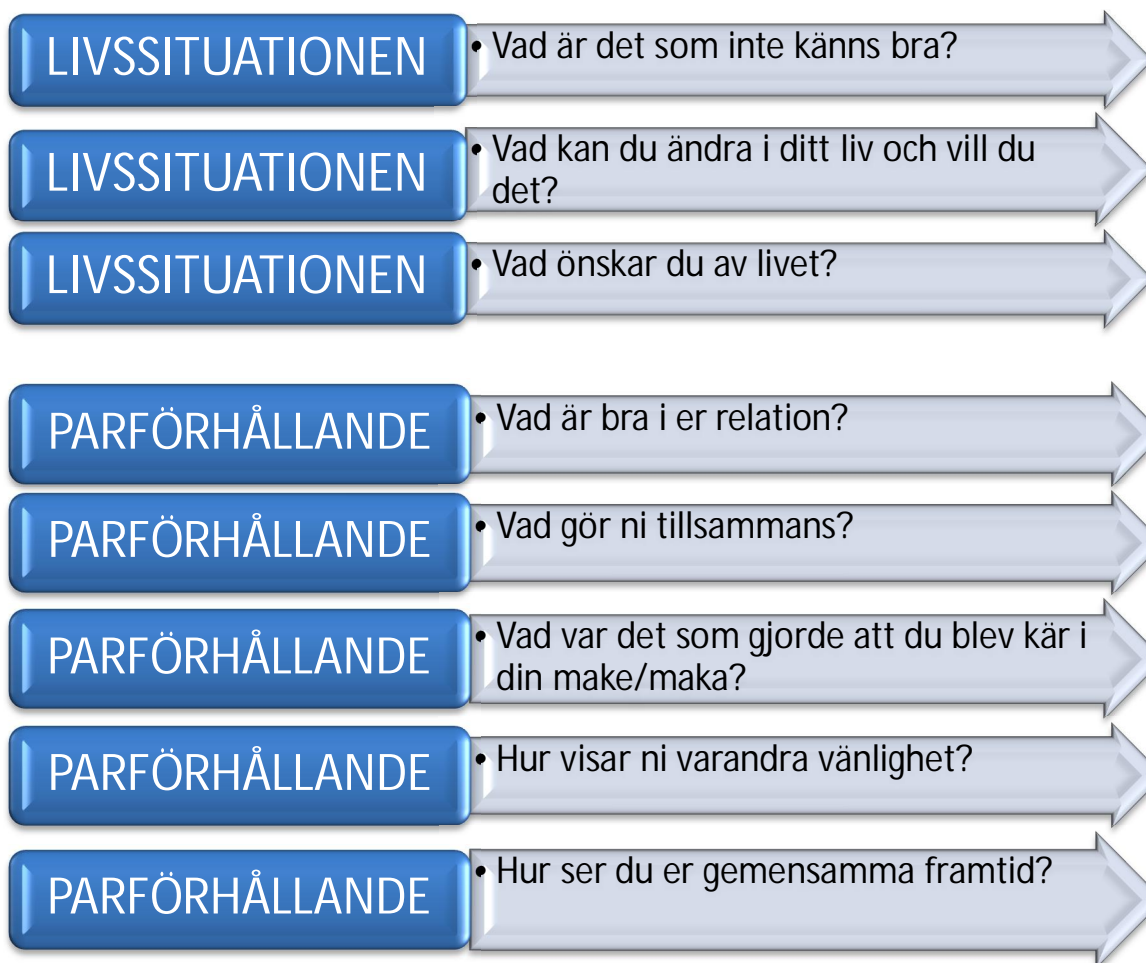
Förståelsen ökar när man har beskrivit våldssituationen och den andra beskriver hur hon ser situationen. Den reflektiva förmågan är också det att uppfatta skillnaden mellan de egna och andras känslor och tankar. Man måste förstå att samma situation kan uppfattas på två olika sätt. Den professionella ska ställa öppna frågor och ge tid till svaret. Den professionella ska vara nyfiken och intresserad av den andras upplevelser. Om den professionella går vidare för snabbt kan det hända att den som ska reflektera inte får göra det ordentligt och vi har gjort förhastade tolkningar. En utdragen tystnad kan ibland ha samma verkan som öppna frågor och därför är pauser ibland viktiga. (Koskull, 2010. s.29-30).

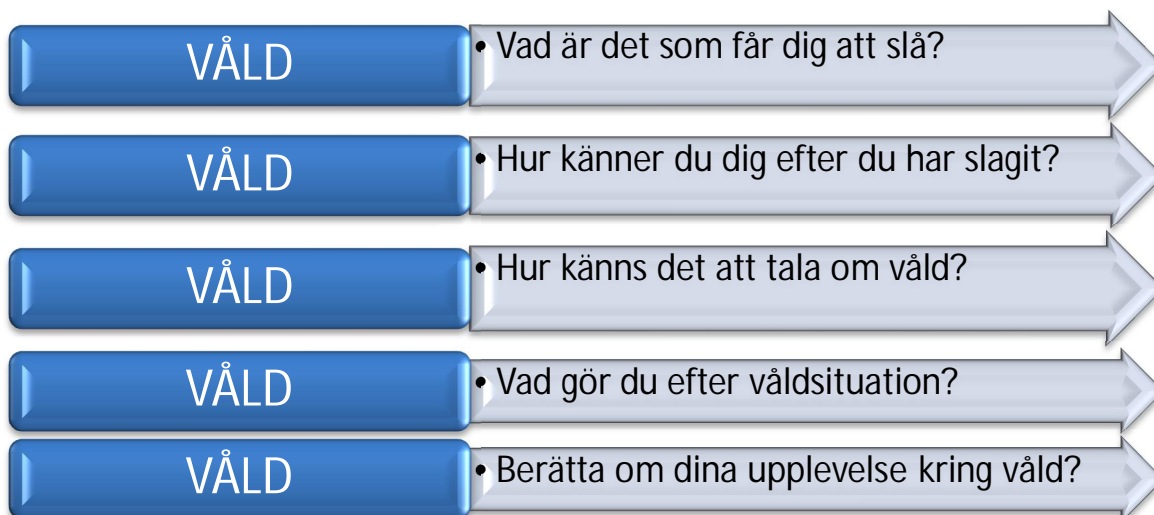
Öppna frågor som man kan använda för att reflektera är t.ex. Kan du berätta lite mera om hur du känner? Vad tror du att din make/maka kände och tänkte i den situationen? Hur känns det nu, när du har observerat situationen som utstående? (Koskull, 2010. s.85).

5 Metod

Första kapitlet visar arbetsprocessen och hur processen börjat. Det finns litteratursökning, vilka sökkriterier har använts och vilka avgränsningar har använts med artiklar. Produktutveckling har baserat sig till litteratur som har använts. Varje arbete måste vara tillförligt och etiskt gjort.

Först läste jag genom hela arbetet. Jag skrev upp frågorna som kom upp via litteraturen. Följande sak var att motivera vilka frågor är bra att ha i reflektions- och diskussionskort och hur korten skall se ut. Svaret till frågorna kan inte ges med ett ord, ja eller nej, utan klienten måste tänka och reflektera hur hon eller han känner. Fel svar finns inte och professionella ska hjälpa klienten att reflektera över sina känslor. Professionella ska ge tillräckligt tid för reflektion och professionella kan ställa tilläggsfrågor.

5.1 Arbetsprocess

På hösten 2012 fick jag bekanta mig med arbeten som har börjat redan 2010. I projektet Familjehuset var projektdeltagarna sjukskötare-och socionomstuderande. Vi fick säga vilka områden vi är intresserade av och handledarna delade oss i grupper. I varje grupp finns både sjukskötarstuderande och socionomstuderande.

Mitt examensarbete fokuserade sig på ett våldsfritt parförhållande. Det finns mycket litteratur om ämnet våld i parförhållande och jag har avgränsat arbetet till heterosexuellt parförhållande i Finland.

De första veckorna sökte jag litteratur och läste många olika artiklar och böcker. Litteraturen är relevant och från åren 2001-2012. Efter valet av litteratur så inleddes genomläsningen och utformandet av arbetets teoretiska referensram.

Produktutveckling började när den teoretiska delen var färdig. Efter att ha läst igenom den valda litteraturen, koncentrerade jag mig på att i den finna teman för reflektionskorterna. Inom de olika temaområdena formulerades sedan reflektiva frågor. I arbetets slutskede gjorde jag en kritisk granskning av den teoretiska delen, litteraturen och produktutvecklingen.

5.2 Litteraturgranskning

Det här arbetet baserar sig på en litteraturgranskning. I litteraturgranskning har jag använt både primärkällor och sekundärkällor. Artiklarna beskriver vetenskapliga forskningar. Litteratursökningen har gjorts via SveMed+, EBSO, CINAHL, Google och Google Scholar. Litteratur har sökts på Novias eget bibliotek och Åbo. Jag har sökt litteratur med samma sökord som jag använt när jag sökte artiklar. Svenska sökord som har använts var: parförhållande, familj, våld, familjevåld, kvinnor och våld, våld mot kvinnor, kvinnomisshandel. De finska sökorden som använts är: lähisuhdeväkivalta, parisuhdeväkivalta, naisiin kohdistuva väkivalta, väkivaltaa kotona.

En kritisk genomgång av litteraturen var viktig för att få en förståelse om vad har redan utforskats och vad har redan gjorts. Från litteraturen har stigit fram de viktigaste frågeställningarna i teman, våld i parförhållanden (Bell, 2005. s.88-89,99).

5.3 Tillförlighet och etik

Ämnet till arbetet var mycket känslomässigt och det krävs att skribenten läste hela arbeten och inte skrev sina egna åsikter med arbetet.

Examensarbetet måste grunda sig på tillförligakällor. Artiklarna som har valts är nya och det har använts många olika artiklar och böcker. I examensarbetet har använts vetenskapliga artiklar och författarna till den har använt mycket olika källor i sina forskningar. För att öka examensarbets tillförlighet har jag använt många olika källor.

Jag har läst mycket om våld, familjevåld, våld i parförhållande och vårdpersonalens uppgift när man träffar en kvinna som har märken av våld. Utan kunskap om våld kan man inte göra det här examensarbetet eller göra reflektions- och diskussionskort.

Etik kommer att beaktas när man använder korten med kvinnor. Kvinnan får själv bestämma om hon vill svara på frågorna. Kvinnans åsikter respekteras och personalen får inte utöva påtryckning eller uppmana henne att skilja sig.

Enligt Etene(2011) ska man behandla alla så att man respekterar klientens människovärde, jämlikhet, jämställdhet och grundläggande rättigheter. Våld i parförhållandet är inte accepterat och vårdpersonalen har en stor uppgift att ge råd till alla kvinnor i parförhållande om det. Reflektions- och diskussionskort kommer att vara en bro över svåra frågor mellan våldsutsatta kvinnor och personalen som vill hjälpa.

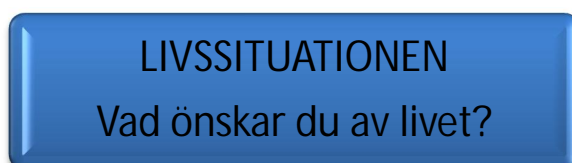
6 Reflektionskort för att stöda ett våldsfritt parförhållande

Arbetets resultat är reflektionskort. Frågorna i korten baserar sig på forskning och litteratur som har använts i arbetet.

Genom litteraturgranskningen har det stigit fram centrala teman som omarbetas till reflektiva frågor. Jag har tre olika teman i korten 1) Livssituation, som handlar om oro, framtidsvisioner och förändringsbehovet. 2) Parförhållande handlar om förälskelse, gemensamma intressen och allt som är det goda i parförhållandet. 3) Våld som handlar om varför mannen slår och hur det känns att tala om våld.

Jag har formulerat frågor till korten så att de inte är för långa och både klienten och personalen kan förstå den på samma sätt. Kortet är lugnande färg, blå och texten är svart.

6.1 Livssituationen

I den här frågan kan man tänka vad är det som jag vill, inte den andra eller inte barnet, inte arbetskamraterna, bara vad jag vill.

LIVSSITUATIONEN
Vad kan du ändra i ditt liv och
vill du det?

I den här frågan ska man tänka på vad ska ändra i sitt liv för att livskvalititionen blir bättre. Hurdana ändringar är relevanta och hur man kan ändra sitt liv. Kan och vill båda i relationen göra ändringar.

LIVVSITUATIONEN
Vad är det som inte känns bra?

I den här frågan ska man reflektera, vad är det som inte känns bra? Är det hela relationen? Är det stress i arbetslivet och påverkar det nära relationer?

6.2 Parförhållande

PARFÖRHÅLLANDE
Vad är bra i er relation?

Vad är bra i er relation? Har ni känsla att ni vill fortsätta och leva tillsammans? Vill ni båda ha hjälp och stöd? Älskar ni varandra? Är ni tillsammans bara för att ni har barn och bostadslån?

PARFÖRHÅLLANDE
Vad gör ni tillsammans

Gör ni någonting tillsammans? Har ni någon hobby tillsammans? Är det någonting som ni vill göra tillsammans? Trivs ni tillsammans?

PARFÖRHÅLLANDE
Vad var det som gjorde att du blev kär i din make/maka?

Paret ska tänka på den här frågan för att det är någonting man glömmer i vardagslivet. Varför är jag med den här partnern?

PARFÖRHÅLLANDE
Hur visar ni varandra vänlighet?

Vad kallar du din make? Vill ni vara tillsammans? Respekterar ni varandra? Har ni ännu närhet och vill ni ha det?

PARFÖRHÅLLANDE
Hur ser du er gemensamma framtid?

Vill ni vara tillsammans resten av livet? Tror ni att med hjälp slutar våldet i relationen?

6.3 Våld

VÅLD
Vad är det som får dig att slå?

I den här frågan ska våldsutövaren tänka vad får dig att slå. Vill du visa din makt eller tycker du att du är besviken på din make och att slå, hjälper att få den andra att göra vad jag vill?

VÅLD
Hur känner du dig efter du har slagit?

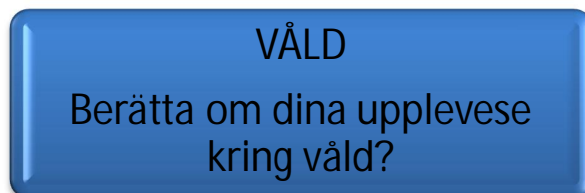
Får du det du vill, när du slår? Är du nöjd, rädd eller känner du skam?

VÅLD
Hur känns det att tala om våld?

Båda kan svara på den här frågan. Våldsoffer kan berätta hur det kändes när man måste berätta om våld och vad tycker offret att är våld? Båda kan tänka och diskutera vad våld är, är det sparkas, hot eller något annat? Är det svårt att tala om våld? Har du talat om det med någon?

VÅLD
Vad gör du efter våldssituationen?

På den här frågan kan också båda svara. Vad gör ni efteråt? Diskuterar ni genast eller nästa dag? Kan ni sova tillsammans efter våldsattacken? Stannar ni hemma eller går ni till baren eller till vänner? Kan ni ringa till vänner efter hjälp?

I den här frågan ska våldsoffret berätta om vad som har hänt.

Korten är lätta att använda. Målgruppen för reflektionskortet är alla som har problem i sina parhållanden. Reflektionskortet kan användas inom familjerådgivningen, i företagshälsovård, A-kliniken eller i psykiatri. Korten kan användas om det stiger fram hot inom parförhållandet eller om det redan finns våld i parförhållandet. Korten behövs inte använda alla på samma gång. Den professionella kan välja vilken tema de använder och välja korten under det temat. Den professionella kan sätta till frågor som t.ex. ” Kan du berätta mera om saken?” ” Kan du beskriva mera om hur det känns?”

Den professionella visar kortena för paret och om de vill använda korten så används korten som ett vertyg för att stöda parförhållandet och att öka förståelsen mellan paret. Den professionella leder diskussionen och observerar att båda i parförhållandet får säga sin åsikt och att de lyssnar på varandra.

Sammanfattning kan göras efter varje möte och den professionella kan med paret planera tillsammans hur de går vidare och hur ofta de ska träffas. Följande gång när den professionella möter paret kan paret berätta hur vardagarna har gått och har de reflektera olika situationer hemma.

7 Kritisk granskning och avslutande diskussion

Arbetets mål var att göra reflektionskort. Jag hade ett resursförstärkande perspektiv till hela arbetet genom att stöda genom reflektivitet. Jag har koncentrerat mig på att ge stöd till hela

familjen, att fortsätta parförhållanden utan våld eller skilja sig i trygghet. Vårdpersonalen eller stödpersonalen ska stöda båda kvinnans och mannens egna resurser.

Ekonomisk hållbarhet motiveras med att stöda hela familjen. Personalen utbildas att se märken om våld och ge stöd och hjälp, innan det kommer grov misshandel. Kostnader minskar och livskvalitet ökar, när man hittar problemet tidigt. Examensarbetet kräver mycket arbete. Det krävs att läsa väldigt mycket olika artiklar, berättelser och böcker. Det var svårt att hitta relevanta och vetenskapliga artiklar och böcker. Det finns mycket forskning som var gamla och forskare gjorde sin första undersökning. Ämnet till arbetet var mycket känslomässigt och det krävs att skribenten läste hela artikeln och inte skrev sina egna åsikter med arbetet.

Jag har kritiskt tänkt via en problematiseringskarta, vad jag har gjort bra och vad kunde jag ha gjort bättre (Hulten,Hultman,Eriksson, 2013, s. 50-51). Vilka krav har jag ställt på mitt arbete? Det är en fråga som jag borde ha tänkt på först. Jag kunde sätta mera krav till mig själv och bestämma redan i början hur stort arbete jag ska göra. Jag borde ha gjort en problematiseringskarta eller tankekarta redan i början. Jag har använt litteraturgranskning i mitt examensarbete och jag borde ha tänkt mera kritisk och begränsa tydligare litteratur.

Målet med arbetet var att utveckla reflektionskort. Hurdana frågor ska vara lätta att använda och lätta att reflektera? Det var inte enkelt att ta fram frågor som gäller väldigt ett svårt och tabubelagt ämne. Hur kan professionella fråga frågor som paret inte vill tala om. Men å andra sidan har forskningen visat att paret vill att professionella tar frågan upp. Frågorna i korten skulle vara också på finska och frågorna kunde vara mera konkreta.

Jag har läst många böcker och det har stigit fram att det finns hopp till våldsfritt liv. Det skulle vara viktigt att fostra den nya generationen.

Källförteckning

Bell, J. (2006) *Introduktion till forskningsmetodik*. Lund: Studentlitteratur

Björkgren, M. (2009). *Våld i parrelationer*. Åbo

Branzell, G. & Valodius, O. (2009) *Relationsboken. Konsten att relatera till dig själv och andra*. Stockholm: Ica Bokförlag

Buck, L. & Collins, S. (2007) *Why don't midwives ask about domestic abuse*
<http://ezproxy.novia.fi:2053/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=4&sid=e7e6938e-e802-4142-9ca7-abd27b194313%40sessionmgr14&hid=27> (hämtat 2.4.2013)

Bäck-Wiklund, M. & Bergsten, B. (2010). *Det moderna föräldraskapet. En studie av familj och kön i förändring*. Malmö: Holmbergs i Malmö AB

Bäck-Wiklund, M., & Johansson, T. (2012) *Nätverksfamiljen*. Stockholm: Natur & Kultur

Clarke, K. (2011) *The paradoxical approach to intimate partner violence in Finland*. California State University, Fresno
http://www.academia.edu/992154/The_Paradoxical_Approach_to_Intimate_Partner_Violence_in_Finland (hämtat 25.4.2013)

Cocozza, M. (2010) *Familjebygget. Ritningen som hjälper dig att förstå och bygga en familj*. Falun: Scandbook

Council of the European unions. Human rights and International Humanitarian law. European Communities (2009) http://eeas.europa.eu/human_rights/docs/guidelines_en.pdf (hämtat 25.4.2013)

Eliasson, M. & Ellgrim, B. (2006) *Mäns våld mot kvinnor i nära relationer*. Stockholm: Katarina Tryck

Etene. (2011). Publikation 33, *Den etiska grunden för social- och hälsovården*. Social- och hälsovårdsministeriet
<http://www.etene.fi/c/documentlibrary/getfile?folderId=80430&name=DLFE-3408.pdf>
 (hämtat 20.3.2013).

Finlands grundlag 7.5.1999/731. <http://www.finlex.fi> (hämtat: 16.4.2013).

Heimer, G., & Stenson, K. (2008). *Vården har en nyckelroll i att avslöja våld och hjälpa kvinnor*. <http://jobb.lakartidningen.se/2008/temp/pda34620.pdf> (hämtat 19.4.2013)

Heiskanen, M., Piispa, M., Kääriäinen, J. & Siren, R. (2006) *Naisiin kohdistuva väkivalta 2005*. Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen julkaisuja 225 ja HEUNI Publication series No. 51. Helsinki <http://www.haaste.om.fi/37899.htm> (hämtat 6.4.2013)

Isdal, P. (2001). *Meningen med våld*. Stockholm: Gothia

Juul, J. (2009). *Din kompetenta familj*. Uddevalla: Media Print Uddevalla AB

Kalland, M. (2011). Betydelsen av socialt stöd och reflektiv kapacitet för föräldraskapet. Ingår i: Kekkonen, M., Montonen, M. & Viitala, R. (red). *Familjecenter i Norden - en resurs för barn och familjer*. Köpenhamn: Oy Fram Ab

Kontula, O. (2009). *Parisuhdeonnet avaimet ja esteet*. Väestöliitto ry. Helsinki: Väestötutkimuslaitos

Koskull von, M. (2010) Del I Teoretisk och praktisk utgångspunkt. Ingår i: *Föräldraskapet främst - ett utbildningsmaterial för familjegruppledare*. Folkhälsan.

Paaajanen, P. (2003) *Parisuhdekoetuksella, käsityksiä parisuhteesta ja sen purkautumisesta*. Väestöliitto Helsinki: Väestötutkimuslaitos

Piispa, M. (2004) *Väkivalta ja parisuhde. Nuorten naisten kokema parisuhdeväkivallan määrittely surveytutkimuksessa*. Tilastokeskus Helsinki. <http://ethesis.helsinki.fi/julkaisut/val/sospo/vk/piispa/vakivalt.pdf> (hämtat 6.4.2013)

Rönkä, A., Malinen, K., & Lämsä, T. (2009). *Perhe-elämän paletti*. Jyväskylä: PS-kustannus

Rotkirch, A. (2014) *Tillsammans. Om familjelivets härlighet och svårighet*. Borgå: Bookwell

Salmi, V., Lehti, M., Sirén, R., Kivivuori, F., & Aaltonen, M. (2009) *Perheväkivalta Suomessa*. Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos. Helsinki <http://www.optula.om.fi> (hämtat 24.4.2013)

Social- och hälsovårdsministeriet. (2008). *Rekommendationer om förebyggande av våld i nära relationer och inom familjen. Identifiera, trygga och agera. Till social- och hälsovården för ledning och tillsyn av den lokala och regionala verksamheten*. Helsingfors: Universitetstryckeriet. http://www.stm.fi/c/document_library/get_file?folderId=28707&name=DLFE-3878.pdf (hämtat: 16.3.2013).

Statistikcentralen. (2006). *Familjevåld 1997-2005*. http://www.stat.fi/til/polrik/2005/polrik_2005_2006-04-04_tie_001_sv.html (hämtat 2.4.2013).

Säävälä, H., Pohjoisvirta, R., Keinänen, E., & Salonen, S. (2006) *Mies varikolle. Apua lähisuhdeväkivaltaan*. Oulun ensi- ja turvakoti ry. Kalevaprint Oy, Oulu

Miettinen, A., & Rotkirch, A. (2012) *Yhteistä aikaa etsimässä. Lapsiperheiden ajankäyttö 2000-luvulla*. Helsinki: Väestöliitto

http://vaestoliitto-fi-bin.directo.fi/@Bin/7c54905bc566c610019b4a5b6fb1b7bb/1366263353/application/pdf/1693043/Perhebarometri%202011_Web.pdf (hämtat 6.4.2013)

Lainiala.L.(2010)*Perhepolitiikan uudet tuulet-Perheen paluu*.Helsinki 2010 http://vaestoliitto-fi-bin.directo.fi/@Bin/2a6023f42c77f49affc3ba5dd90b5511/1366266637/application/pdf/1019557/Perhebarometri%202010_net.pdf (hämtat 6.4.2013)